

RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLES VĒSTNESĪTIS

Nr. 3 (435)
2024. gada
18. februāris

Gavēņa laiks – ceļš no grēka uz brīvību

Ar Pelnu Trešdienu esam iesākuši Lielā Gavēņa laiku, kas mums palīdzēs sagatavoties Lieldienām. Proti, lai mēs svinētu Jēzus nāvi un augšāmcelšanos, kas mums dāvā dzīvību. Šai jaunajai dzīvībai, ko Dievs mums grib dāvat, traucē mūsu vecais, grēcīgais cilvēks. Tāpēc Gavēņa laika pirmajā pusē liturģiskie teksti vērš mūsu uzmanību uz iekšēju atgriešanos no grēkiem un patiesu brīvību.

Pravietis Joēls saka: „*Plosiet savas sirdis, nevis savas drēbes*” (Joēls 2,13). Tā bija parasta darbība, simbolisks žests Vecajā derībā. Noraut virsdrēbes nozīmēja izpaust iekšēju sirds sarūgtinājumu.

Kāpēc mums „jāplosa savas sirdis?” Tas jā dara tāpēc, lai tās nenocietinās grēkā – lai grēks nekļūst par ieradumu, nevalda pār cilvēku, nepārņem tā iekšējo dzīvi, uzspiežoties kā „grēka likums” cilvēka dzīvei.

Vatikāna II koncils atgādina, ka cilvēka sirdī ir Dieva ierakstīts likums, viņa cieņa pastāv šī likuma ievērošanā,

un caur to viņš tiks tiesāts. Viņa sirdsapziņa ir cilvēka visnoslēpumainākais kodols, viņa svētnīca. Tur cilvēks ir viens ar Dievu, kura balss atskan viņa dziļumos (no *Gaudium et Spes*, n. 16).

Plosīt savu sirdi nozīmē ieiet šajā svētnīcā, kurā cilvēks var būt viens ar Dievu it kā „privāti.” Kristus ar Kalna mācības vārdiem, kurus lasām Pelnu trešdienas liturģijā, rosina mūs lūgt Dievu Tēvu Viņa noslēpumā, cilvēka iekšējā svētnīcā. Cilvēki pilnveidojas tad, kad domas, vārdus un darbus saskaņo ar šo iekšējo patiesību.

Tāpēc nepieciešams attālināties no visa, kas šo patiesību dara neuztveramu.

„*Sapulciniet tautu*”, pravietis mudina, „*sasauciet svēto draudzi*” (Joēls 2,15–16). Gavēņa laiks ir īpaši labvēlīgs Baznīcas kopienas atjaunotnei, kopīgā ceļa apziņai, pārliecībai par savstarpējo attiecību nozīmi draudzē.

(turpinājums 4.lpp)

DIEVKALPOJUMI RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLĒ

Svētdiena, 18. februāris. Gavēņa laika 1. svētdiena

8.00 Sv. Mise; lūgšana "Svētais Dievs"
9.30 Sv. Mise angļu valodā
11.00 Galvenā Sv. Mise par + Regīnu un + Juri Ratniekiem; "Rūgtās asaras"
15.00 Sv. Mise par priesteri Renāru
17.30 Krusta ceļš
18.30 Sv. Mise par draudzi

Pirmdiena, 19. februāris.

8.00 Sv. Mise par Līgu Roķi-Reimati

Otrdiena, 20. februāris.

8.00 Sv. Mise par Vladislavu Zivčenko
18.00 Sv. Mise adorācijas kapelā

Trešdiena, 21. februāris.

8.00 Sv. Mise par Šķesteru, Vulānu un Uljānu dzimtu mirušajiem
16.30 – 18.30 Grēksūdze
18.00 Adorācija
19.00 Sv. Mise jauniešiem par Dzidru

Ceturtdiena, 22. februāris. Sv. apustuļa Pētera katedra, svētki.

8.00 Sv. Mise par Eviju Kalnrozi

Piektdiena, 23. februāris.

8.00 Sv. Mise par Pavlovu dzimtu, Kazimiru un Mareku; Jēzus Sirds litānija
17.30 Krusta ceļš

Sestdiena, 24. februāris.

8.00 Sv. Mise par + Solomeju un + Haraldu
18.00 Sv. Mise spāņu valodā

Svētdiena, 25. februāris. Gavēņa laika 2. svētdiena.

8.00 Sv. Mise; lūgšana "Svētais Dievs"
9:30 Sv. Mise angļu valodā
11.00 Galvenā sv. Mise Alberta Jodis nodomā; "Rūgtās asaras"
15.00 Sv. Mise par Andri
17.30 Krusta ceļš
18.30 Sv. Mise par draudzi

Pirmdiena, 26. februāris.

8.00 Sv. Mise par Ingusu Kalniņu

Otrdiena, 27. februāris

8.00 Sv. Mise par + Moniku
15.00 Sv. Mise Gaiļezera pansionātā

Trešdiena, 28. februāris.

8.00 Sv. Mise Rūdolfu Maguru un viņa dzimtu
16.30 – 18.30 Grēksūdze
18.00 Adorācija
19.00 Sv. Mise jauniešiem par Benitu, pateicībā par saņemtajām žēlastībām un lūdzot dziedināšanu

Rīgas Svētā Jēkaba katedrāles pastorālās komandas kontaktinformācija

Sv. Jēkaba katedrāle: tālr. 67326419
Diakons Gunārs Konstantinovs:
tālr. 67326419, mob. 29654800
jekaba.katedrale@tvnet.lv

Pastorālo vajadzību koordinatore –
Andžela mob. 26156406
Pr. Renārs Birkovs, administrators:
brenars@inbox.lv; mob. 28688843

Ceturtdiena, 29. februāris.

8.00 Sv. Mise par Ivetas veselību un dziedināšanu

Piektdiena, 1. marts.

8.00 Sv. Mise par + Irēnu Magoni; Jēzus Sirds litānija.
17.30 Krusta ceļš

Sestdiena, 2. marts.

8.00 Sv. Mise par Ivo; Dievmātes litānija un veltīšanās

Svētdiena, 3. marts. Gavēņa laika 3. svētdiena.

Vissvētākā Sakramenta adorācija.

8.00 Sv. Mise; lūgšana „Svētais Dievs”
9.30 Sv. Mise angļu valodā
11.00 Galvenā Sv. Mise par Ilgoni, Dainu, Ralfu, Laurenciju un Regīnu; “Rūgtās asaras”, Jēzus Sirds dievkalpojums, svētlietu pasvētīšana
15.00 Sv. Mise par draudzi
17.30 Krusta ceļš
18.30 Sv. Mise par Vandas, Leonīda veselību un ticību

Pirmdiena, 4. marts.

8.00 Sv. Mise par Marijas Rudzītes veselību – depresijas ārstēšanu

Otrdiena, 5. marts.

8.00 Sv. Mise par Kaņepu, Lūšu, Kaudzīšu un Usānu dzimtām
15.00 Sv. Mise Rīgas 1. slimnīcā

Trešdiena, 6. marts.

8.00 Sv. Mise par + Staņislavu Zelču
16.30-18.30 Grēksūdze

18.00 adorācija

19.00 Sv. Mise jauniešiem par Ezeri Kristīni, Alisi, Guntaru, Robertu Ūpjiem un Egilu Kaužānu – par veselību

Ceturtdiena, 7. marts.

8.00 Sv. Mise par Andreja Beļajeva veselību

Piektdiena, 8. marts.

8.00 Sv. Mise par Daini Kalniņu
17.30 Krusta ceļš

Sestdiena, 9. marts.

8.00 Sv. Mise par Nelliju Klauži

Svētdiena, 10. marts. Gavēņa laika 4. svētdiena.

8.00 Sv. Mise; lūgšana “Svētais Dievs”
9.30 Sv. Mise angļu valodā
11.00 Galvenā Sv. Mise par + Vjakse Irēna
15.00 Sv. Mise par mirušajiem
17.30 Krusta ceļš
18.30 Sv. Mise par draudzi
Sākas novenna sv. Jāzepa godam

Svētā Mise jauniešiem
Trešdienās

Vissvētākā Sakramenta
adorācija 18.00

Sv. Mise 19.00

Grēksūdzes sākot no 16.30

Gavēņa laiks – ceļš no grēka uz brīvību

(turpinājums no 1.lpp.)

Ienākšana sevī, lai atklātu sirdsapziņas

iekšējo
svētnīcu,
mudina
vērsties pie
svēto
sapulces.

Šodien katrs
kopā ar
citiem saņem
pelņus uz
galvas. Katru
un visus
kopā šodien

uzrunā Kristus: „*Atgriezieties*” (Joēls 2, 13), „*Samierinieties ar Dievu*” (2 Kor 5, 20).

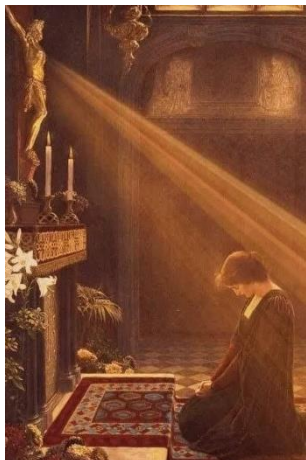
Pāvests Francisks savā Gavēņa laika vēstījumā atgādina, ka tas ir ceļš no grēka verdzības uz brīvību. Šis ceļš ir tikpat prasīgs kā Dieva tautas ceļš no Ēģiptes verdzības uz brīvību apsoltajā zemē. Tas prasa atbrīvošanos no liekā, vecā un grēcīgā. Tāpēc tradicionālās Gavēņa laika prakses – gavēnis, lūgšana un žēlsirdības darbi nav trīs savā starpā nesaistītas darbības, bet gan viena sevis iztukšošanas darbība, ar kuru mēs izdzēnam elkus no sevis.

Lai svētīgs mums šis Gavēņa laiks, kas mums palīdzēs attīrīties, lai mūsos ienāktu jauna Dieva dāvatā dzīvība.

Sv. Akvīnas Toma dzimšanai mūžībā - 750

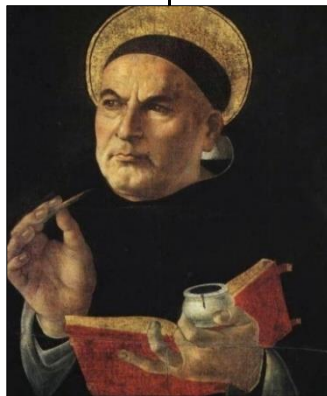
Svētais Toms mira 1274. gada 7. martā Dominikāņu klostera Fossanova ceļinieku mājas „kungu istabā”, kura vēlāk pārkārtota par kapelu un kā tāda arī tagad ir apskatāma. Šajā ceļinieku mītnē svēto pārsteidza slimība ceļā uz Baznīcas 1274. gada koncilu Lionā (Francija).

Svētais Toms ir mākslinieku mīlulis, kura biogrāfiju var nolasīt pat no ikonogrāfijas vien. Slavenie sava laika mākslinieki centušies formā un krāsās izcelt viņa gudrību, ģenialitāti, prāta un tikumu lielumu. Viņu tēlo kā fiziski, tā morāliski lielu cilvēku, sēdošu pie katedras skolā vai svinīgu asambleju laikā. Viņu ir zīmējuši gandrīz visi mākslinieki, sākot ar Lippi līdz Andrejam Bonainti. Viņa atveidi redzami Luvrā, Pizā, Mesinā, Spoletā, Sevīlijā. Viņš ir iedvesmojis tādus māksliniekus kā Rafaels, Rubens, Orkaņja, Antonello un citus. Slavenajā gleznā „Krustā sišana” svētais Toms attēlots kā teologs un mistiķis, Franciska Treni gleznā svētās Katrīnas baznīcā Pizā – kā izcils domātājs, kuram savus darbus pasniedz Aristotelis un Platons, bet pie viņa kājām guļ arābu filozofa Averroja grāmata, apgaismota no svētā Toma izejošiem gaismas stariem, kā simbols tam, ka svētais Toms ar gudrību, saņemtu no Kristus un apustuļiem, ir it kā nokristījis pirms viņa laika dzīvojušos domātājus. Tādējādi, sākot no seno grieķu

un romiešu filozofiem, tā sauktā „*philosophia perennis*”, mantota no kristīgajiem un no svētā Toma, ir sasaistīta ar kristīgās atklāsmes gudrību. Viņš ir no seno lielo domātāju darbiem paņēmis visu pozitīvo un pārsijājis caur savām kristīgā domātāja smadzenēm, tādejādi radīdams pirmo izcilo kristīgās filozofijas un teoloģijas sintēzi. Ar agrāko laiku domātāju pozitīvā devuma iekļaušanu kristīgajā domā, svētais Toms ne tikai pats kuplināja garīgo zinātņi, bet deva jaunu rosni saviem sekotājiem nākamajos gadsimtos.

Sv. Toma „*Summa Theologica*”, kuru mēdz salīdzināt ar lielisku arhitektonisku celtni, reizē vienkāršu un bagātu, ir liela domātāja un reizē liela svētā portrets. „*Summas*” autorā redzams cilvēks ar tik lielu intelektu, kāds bija iespējams cilvēkam pusmūža norietā, apvienojot sevī visos iepriekšējos laikos sasniegtos cilvēku prātošanas un Dieva atklāsmes rezultātus. Šīs sintēzes avots „*Summas*” autoram ir dziļa ticības kontemplācija un sirsnīga mīlestība uz Pestītāju, kurš beigās atalgoja svēto Tomu, atklājot viņam Sevi vēl te - virs zemes, brīnišķā vīzijā. Kristus jautājis Tomam, kādu algu viņš grib par savu garadarbu, bet Toms aizgrābtībā atbildējis: „Nihil nisi Te, Domine!” Kādu iespaidu uz Tomu šī vīzija varēja atstāt, secināms no tā, ka pēc tās Toms licis noglabāt visas savas rakstāmlietas. Kad

brālis Reginalds jautāja kāpēc, sekojusi atbilde: „Salīdzinot ar to, ko es redzēju, visi mani raksti ir tīrais nieks!”

Uz jautājumu, par ko raksta svētais Toms savā darbā „*Summa Theologica*”, var atbildēt ar vienu vārdu - par Dievu. Vēl kā zēns Monte Kasino klostera skolā viņš bieži jautājis: „Kas ir Dievs?” un atbilde uz šo jautājumu ir visa viņa dzīve, vienalga, vai viņš dzīvoja Ķelnē, Parīzē, Romā, Neapolē vai dzīves beigās Fossanovā. Viņš iesāk ar Dieva atbildi

Mozum tuksnesī „Ego sum qui sum” un risina to cauri daudzajiem sējumiem, rakstīdams par visu, kas saistīts ar Dievu pasaules radīšanā, cilvēces atpestīšanā, Baznīcas izcelsmē un tās lomā cilvēku svētdarīšanā un nobeidz ar tā sauktajām Pēdējām lietām

(novissima). Viņa Dievs nav filozofu Dievs, bet cilvēku garīgs Tēvs, Pestītājs, kurš no mīlestības uz cilvēkiem mirst uz krusta un visus vieno savā mistiskajā Miesā – Baznīcā.

Cauri gadsimtiem svētais Toms ar saviem rakstiem iedvesmo un vada teologus, koncilus un pat pāvestus ticības jautājumu risināšanā. Ja svētais Toms neko vairāk nebūtu sarakstījis, kā tikai „*Summa Theologica*”, kuru iesācis rakstīt 1265. gadā Romā un pabeidzis 1274. gadā Parīzē, arī tad viņš būtu starp lielākajiem katoļu autoriem. Bet viņam ir vēl otrs kapitāls darbs „*Summa contra gentiles*”,

iesākts 1258. gadā Parīzē un pabeigts 1260. gadā Romā. Slavenais franču filozofs Maritēns (Maritain) pēc savas konversijas katoļticībā raksta, ka pēc iepazīšanās ar visām modernajām filozofijas teorijām viņš ieguvis tikai šaubas, bet pēc nopietnām svētā Toma darbu studijām iemantojis prāta skaidrību un filozofiskās domas ceļš atklājies visā pilnībā.

Svētais Toms bijis ne tikai prozaiķis, bet arī dzejnieks, kura skanīgās rindas, kā, piemēram, sekvenci „*Lauda Sion Salvatorem*” var ar patīku lasīt pat latīņu valodas nepratējs un Dieva tauta viņa „*Tantum ergo*” joprojām dzied katoļu dievnamos visā pasaulē. Bija jau arī no kā iedvesmoties. Svētais

Toms darbojās kā profesors dažus gadus Orvieto un pēc brīnuma Bolsenā (asiņojošais korporāls) pāvests Urbāns IV ar bullu „*Transiturus*” izsludināja Vissvētākā Sakramenta svētkus visā Baznīcā un 1264. gadā uzdeva svētajam Tomam sastādīt dievkalpojumu tekstus šiem svētkiem. Lūk, tad arī dzima šie garīgās dzejas šedevri, pirmo reizi atskanoti Orvieto, godinot brīnumaino relikviju. No tā laika ik gadus šis svinības tur atkārtojas ar milzīgu svētceļnieku pieplūdumu.

Kā savā dzīves laikā, tā nāves stundā svētais Toms bija cieši vienots ar Pestītāju Vissvētākā altāra Sakramentā. Kad Fossanovas abats bija atnesis viņam Viatiku, Toms ar pēdējiem spēkiem

piecēlās, nokrita ceļos un ilgi adorēja. Tad teica: „Es pieņemu Tevi, mans dvēseles Atpestītājs; Tevi mīlēdams es dzīvoju, rakstīju un strādāju. Daudz es mācījos un rakstīju par šo Vissvētāko Jēzus Kristus Miesu un citiem Sakramentiem Jēzus Kristus un Romas katoļu Baznīcas ticībā, kuras spriedumam visu nododu.” Zīmīgi, ka arī mākslinieki uztvēruši un savos darbos atklājuši svētā Toma lielo mīlestību uz Vissvētāko Sakramentu. Tā, piemēram, Tulūzā (aina virs kapenēm) viņš tēlots ar Euharistisko Hostiju vienā rokā un ugunīgu zobenu otrā un apakšā ir vārdi: „...eņģeliskais

Akvīnietis ar ugunīgu zobenu aizsargā Dzīvības Maizi.”

Kalderons (Calderon) savā debesīgajā „Parnasā”

svēto Tomu attēlo, rakstām „*Tantum ergo*” sacensībā par Visaugstākā godināšanu un kā prēmiju saņem sauli uz krūtīm – gudrības un Dieva mīlestības simbolu. Atliek tikai lūgties, lai saule uz svētā Toma krūtīm izkliedē visus mākoņus un miglu, kas mūsdienās tiecas aizēnot svētā Toma skaidro mācību un lai apgaismo to teologu prātus, kuri grib viņu it kā iezārkot viduslaikos un daudzina kā novecojošu divdesmitā gadsimta apstākļiem. Svētā Toma saule spīdēs Kristus Baznīcā, kamēr saule no Debesīm apgaismos mūsu planētu, cilvēku dzimuma apdzīvotu!

(no bīskapa Julijana Vaiivoda uzrunas 1977.g.)

Ar “Mīlestības pieskārienu” atjaunojam katedrāli

3. februārī norisinājās labdarības koncerts “Mīlestības pieskāriens”, kura nolūks bija gan ielūgt tuvus un tālus viesus, lai viņi varētu aplūkot sirmo katedrāli, gan arī ziedojumu vākšana mūsu skaistā dievnama atjaunošanai.

Ziedojumos savāktā summa ir 2881.77 eiro, kas tiks izlietoti kāda vēsturiska katedrāles vitrāžas loga restaurēšanai.

Sv. Jēkaba katedrāles vidusjoma 2. travejas vitrāžas logs tika izveidots 16. gadsimta beigās, kad uzmūrēja un paaugstināja vidusjoma sienas. Tajā laikā baznīcu pārvaldīja jezuīti. Šobrīd logailā ir iebūvēta vitrāža, kurā katrā no tās četriem rītojumiem ir attēlotas lilijas. Lilija ir sens karaļa varas simbols un tai ir liela un daudzveidīga loma heraldikā. Dažkārt lilija norāda uz Dievmātes gādību, citkārt attēlota ar trim ziedlapām, kā tas ir sv. Jēkaba katedrālē un tad tā simbolizē Svēto Trīsvienību. Šobrīd vitrāžai ir nepieciešama restaurācija: jānomaina plīsušie stikliņi, jāatjauno svina dzīslējums starp stikliem, jāiztaisno un jāatjauno saturošie vēja dzelži un jāatjauno ķītejums, lai nodrošinātu hermētiskumu un gaisa necaurlaidību.

No sirds pateicamies koncerta rīkotājiem: producentam Lūkasam Mairim Marcinkēvičam, pasākuma vadītājiem, visiem mūziķiem, tāpat arī

Talsu tipogrāfijai, apskaņotājiem un visiem, kuri atbalstīja koncerta organizēšanu un norisi. Paldies ikvienam par ziedojumiem, ko dāvājat skaistam mērķim!

*Vēsturiskais
vitrāžas
logs, kas tiks
atjaunots
par
labdarības
koncerta
“Mīlestības*

pieskāriens”saziedotajiem līdzekļiem.

Lūdzam atbalstīt katedrāli ar ziedojumu

pie dievnama apmeklēšanas vai
ar bankas pārskaitījumu

Rīgas Svētā Jēkaba
Romas katoļu draudze
Reģ Nr. 9000106696
UNLALV2X

SEB bankas konta nr.
LV84UNLA0002000701505

* * *

**Lielākā dāvana
dzīvajiem un mirušajiem**
Jēzus Kristus Upuris –
sv. Mise par dzīvajiem un
mirušajiem konkrētos nodomos
ir lielākā dāvana, aizlūgums un
atbalsts cilvēku vajadzībās.
Pieteikt šos nodomus var
sakristejā vai pie dežurantes.

**Pateicamies ikvienam par
atbalstu Sv. Jēkaba
katedrāles remontam un
draudzes vajadzībām!**

**Draudzes Lielā Gavēņa
laika rekolekcijas**

*Lielajā nedēļā
no 25. līdz 27. martam
Sv. Mises katru dienu
plkst. 8.00 un 18.30*

*Rekolekcijas vadīs
pr. Ilmārs Tolstovs*

**SVĒTDIENAS SKOLAS
NODARBĪBAS**

*sākas 2024.g. 25. februārī,
svētdien*

**SV. JĒKABA
KATEDRĀLĒ
plkst.13.15**

*Visi laipni
aicināti, kas*

*vēlas tapt kristīti,
pieņemt pirmo Svēto Komūniju
(IET PIE DIEVGALDA),
laulāties,
iepažīt vai padziļināt
Katoliskās Baznīcas
ticības mācības pamatus
Aicināti – skolas vecuma
bērni, jaunieši un pieaugušie
– visās vecuma grupās.*

**Naktī no Lielās Ceturtdienas uz Lielo Piektdienu
(28.-29. marts)**

**Lūgšanu nakts kopā ar Jēzu Ģetzemanes dārzā
Nomods un lūgšanas
Sv. Jēkaba katedrālē pie "Tumsību altāra" no plkst. 21.00 līdz 7.00**

*Adorācijas kapela būs slēgta. Nepieciešami būs arī dežuranti
Pieteikties pie pr. Renāra 28688843, rakstot īsziņu vai whatsapp*

Redakcijas adrese:
M. Pils 2, Rīga, LV-1050
Tālr.: 28688843
E-pasts: brenars@inbox.lv
Vēstnesīša numuri pieejami:

Redkolēģija:
Atbildīgais: pr. Renārs
Datortālrunis: Inga
Metiens: 450 eks.
vestnesitis.wordpress.com